

پرشور و چشم‌نواز، مثل مراکش و فوتبالش

شگفتی‌ساز جام ۲۰۲۲ قطر بدون شک مراکش است، تیمی که با حذف اسپانیا و پرتغال به نیمه‌نهایی رسید

و فوتبالش بی‌شباهت به زندگی مردمش نیست، جذاب، رنگارنگ و لبریز از شور

سید سورا ساداتی | روزنامه نگار

پرونده

وقتی در حضور بلژیک و کرواسی به‌عنوان تیم‌های دوم و دوازدهم آخرین رده‌بندی فیفا، این مراکش بود که به‌عنوان تیم اول از گروه F مسابقات صعود کرد تصور خیلی‌ها این بود که نماینده شایسته آفریقا در مرحله بعدی به‌راحتی مقابل اسپانیا حذف خواهد شد. مراکش به‌عنوان تیم بیست‌ودوم رده‌بندی فیفا و در سید سوم‌وار دجام شد. آن‌هم در حالی که به‌طور مثال تیم ملی ما در رده بیستم قرار دارد و در بهترین فرصت ممکن حتی به‌عنوان تیم دوم از گروهش صعود نکرد. با این اوصاف پیش‌بینی می‌شد شیرهای اطلس مقابل ما تادورهای مغرور اسپانیا بازنده از پیش تعیین شده‌ای باشند اما با ارائه یک بازی عالی و دفاع مستحکم، در ضربات پنالتی حتی تیم لوئیز انریکه را با آن همه ستاره حذف کردند. آن‌هم در شرایطی که مربی مراکشی‌ها فقط سه‌ماه است تیم‌را تحویل گرفته‌اما چنین تحولی در آن ایجاد کرده و لااقل برخلاف تیم ملی ما، تغییرات دقیقه‌نودی برای آن‌ها مثبت‌ورو به‌جلو بوده است. بعد از این بازی و ضمن احترام برای مراکش و آرزوهایش، همه معتقد بودیم تا این جا هم کار بزرگی کرده و بعید است پرتغال پرستاره که در بازی قبل به سوئیس ۶ گل زده بود مقابل حکیم زباش و رفقا کار دشواری داشته باشد. خلاصه‌قرار بود

به پایان ماجراجویی مراکشی‌ها در جام‌نزدیک شویم، اما این تیم پرشور و یک‌دست آخرین بازی رونالدو در جام جهانی‌را رقم زد. حالا شیرهای صحرا اولین نماینده تاریخ آفریقا در جمع ۴ تیم جام هستند. یک تاریخ‌سازی شگفت‌انگیز. زبیا مثل دیوارهای شفشاون، اصیل مثل کازابلانکا و خوش طعم مثل چای نعناع. حالا دنیا به‌فوتبال مراکش احترام می‌گذارد. مردانی که فقط نماینده فوتبال این کشور در جام نبودند، بلکه با حمایت تماشاگران متعصب‌شان، نشان دادند مردم این سرزمین برای رسیدن به‌رویاها تا پای جان می‌جنگند، با این که شاید ستاره‌های بزرگ نداشته باشند اما بدون ستاره هم آسمان تیم‌شان پر نور و چشم‌نواز است چون از جان‌مایه می‌گذارند. سبک‌زندگی مردم این کشور در فوتبال‌شان هم تجلی‌زیادی دارد. فوتبالی که در ارائه تاکتیک‌ها یکنواخت نیست؛ سرشار از رنگ است، تیمی که ثابت کرد ضربان قلب یک ملت با ۱۱ نفر هماهنگ شده تا بتوانند از هر چالش دشواری عبور کنند. در این پرونده به مناسبت موفقیت شگفت‌انگیز این تیم، مروری داریم بر ویژگی‌های این سرزمین و زندگی مردمش.

مردان ترسناک در سرزمین رنگ‌ها

مشاهدات خبرنگار زندگی‌سلام از سبک‌زندگی مردم مراکش در سفری ۱۵ روزه به این کشور که مردمش نظافت‌را رعایت نمی‌کنند

دکتر مریم ذاکری | جهانگرد

«سرزمین رنگ‌ها» لقبی است که کشور مراکش در میان گردشگران دنیا به آن شناخته می‌شود. کشوری که هر چند در قاره آفریقااست، اما آب‌وهوای معتدلی دارد. آن‌چه در ادامه می‌خوانید بخشی از مشاهداتم در این سفر ۱۵ روزه از سبک زندگی مردم این کشور است.

● **میدانی که شمارابه‌عمق تاریخ می‌برد**

مراکش شهری قرار گرفته در بخش جنوب غربی این کشور است و شبیه‌ترین نقطه آن به فرهنگ بومیان آفریقا، «جامع الفنا» میدانی در وسط این شهر است و معمولا اولین جایی است که گردشگران را می‌برند. میدانی که قبل از این مردم برای گرفتن اخبار دور هم جمع می‌شده‌اند، خلافاکارها را فلک می‌کردند، متکدیان دست‌شان دراز بوده و پولدارها به صاحبان بوزینه‌ها پول می‌داده‌اند تا برایشان شیرین کاری کنند. رمال‌ها برای مردم فال می‌گرفته و معرکه‌گیرها زنجیر می‌درید‌اند، مطرب‌هانی و طبل می‌زده‌رو قاص‌ها می‌رقصید‌اند. زن‌های حناچی دست، پا و صورت دخترکان را حنا می‌بسته، مارگیرها دهان به دهان مارها می‌گذاشته و قماربازها هم تاس‌ها و سنگ‌ها را وسط می‌انداخته‌اند. آدم‌هایی هم بوده‌اند که بساط خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها را به پای می‌کرده‌اند یا روغن، ادویه و هر چه خریدنی و پوشیدنی است، می‌فروخته‌اند. میدان جامع الفنا قلب تپنده این شهر از اعماق تاریخ است، پلی که گذشته مراکش را به امروزش وصل می‌کند.

● **شیوه تبلیغی ساقیان مراکشی با ۳ کلمه**

شهر شفشاون که یکی از زیباترین مناطق این کشور به‌حساب می‌آید، محلی برای فروش ماری‌جوانا به‌ویژه به گردشگران است. از همین‌رو زمانی که یک گوشه‌ایستاده‌اید و منتظر چیزی هستید، یادر کافه‌ای چای نعناع می‌نوشید یا حتی از کوچه‌ای خلوت عبور می‌کنید، ساقیان از کنار تان‌ر می‌شوند و سه کلمه‌ماری‌جوانا، ویدو خشیش را که هر سبک معنی می‌دهند، تکرار می‌کنند تا اگر مشتری باشید از آن‌ها خرید کنید. اتفاقی که به‌مذاق بعضی گردشگران خوش نمی‌آید و عزمی هم برای حذفش وجود ندارد.

مراکش، مور و کو یا مغرب؟

اگر از شما اسم کشوری واقع در شمال غربی آفریقا و جنوب دریای مدیترانه را بپرسند که به سرزمین رنگ‌ها هم معروف است – برفرض که جغرافی‌تان خوب باشد – فوراً می‌گویید «مراکش». همین‌سوال را اگر از یک عرب‌زبان بپرسند، جواب می‌دهد «مغرب». مخاطب سوال اگر اهل ترکیه باشد، جوابش «فاس» خواهد بود و از خودم مراکشی‌ها اگر بپرسید، چپ‌چپ نگاهتان می‌کنند و می‌گویند «خب معلومه، مور و کو». این کشور چرا این همه اسم دارد؟ «ابوالحسن نجفی» در کتاب «غلط‌نویسیم» می‌نویسد: «[این کشور] در قدیم «مغرب» نامیده می‌شده است و «مراکش» نام ایالتی از این کشور است. علت این اطلاق جزء بر کل ظاهر این بوده که در دوران اخیر کلمه «مغرب» به کشورهای اروپا و آمریکا اطلاق شده است و در کتاب‌های فارسی، برای رفع ابهام، لفظ مراکش را بر کل کشور مغرب تعمیم داده‌اند. باید دانست که هم در متون گذشته فارسی و عربی و هم در اصطلاح امروزه کشورهای عربی‌زبان، نام این کشور مغرب است و نه مراکش، «کمیتة تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران هم نام این کشور را به صورت «مغرب» ضبط کرده است. همان‌طور که مرحوم نجفی می‌گوید مراکش، در واقع شهری در مور و کو یکی از پایتخت‌های قدیمی این کشور بوده است؛ واژه‌ای بربر به معنای «سرزمین خدا»، بنابر این خلاف تصور، ایرانی‌ها این کلمه را از خودشان در نیاورد‌اند. البته که این توضیح برای اهالی این کشور پذیرفتنی نیست و ترجیح می‌دهند کشورشان را مور و کو صدا کنیم. واژه «فاس» هم که در ترکیه برای نامیدن سرزمین رنگ‌ها به کار می‌رود، مثل مراکش، نام یکی از شهرهای مور و کو است. مور و کو یا «ماروک»، نام رسمی این کشور است و در سازمان‌های بین‌المللی، «مغرب» عربی هم پذیرفته شده نیست چون این واژه، مفهوم گسترده «مغرب بزرگ» شامل کشورهای الجزایر، تونس و مور و کو را در بر دارد،

هر چند گفته

می‌شود

مور و کو یا

ماروک،

درواقع

شکل

تغییر یافته

مغرب است.

شهرهای رنگی در کشور هزار رنگ!

با ۴ شهر معروف و دیدنی کشور مراکش که شهرت جهانی پیدا کرده‌اند، آشنا شوید

شفشاون یک رویای آبی

شفشاون از جمله شهرهای مراکش است که اگر اسمش را نشنیده باشید عکس‌هایش را با کوچه پس‌کوچه‌های آبی‌اش دیده‌اید. در این شهر تا چشم کار می‌کند رنگ در و دیوار و پله‌ها آبی است، پراز کوچه‌های باریکی که با چند پله به هم وصل شده‌اند و گل و گلدان‌ها روی دیوار و ایوان

فاس یکی از شهرهای سنتی و دیدنی مراکش است که با وجود سفالگری، مسگری و چرم‌سازی (دیباغی) در این شهر، آن را روح مراکش می‌دانند. کارگاه‌های دیباغی سنتی یکی از مکان‌های منحصربه‌فرد فاس است و

● **هیبت ترسناک مردان مراکشی**

در بخش‌های قدیمی این کشور به‌ویژه در خود شهر مراکش مردان پوششی به تن دارند که به آن‌ها هیبتی ترسناک می‌دهد. پوششی به نام «برنوس»، که اگر بخواهم آن را مشخصاً توصیف کنم باید بگویم چیزی شبیه پوشش پدر تاک در کتون به یادماندنی رابین هود است؛ یک لباس بلند کلاه‌دار از جنس پشم، عموماً به رنگ‌های تیره که مردان به جای کاپشن یا پالتو به تن می‌کنند و کلاه بزرگ آن را که بر سر می‌گذارند سایه‌اش کل صورتشان را سایه می‌کند.

● **«تجینه» شبیه دیزی ایرانی و غذای محبوب مراکشی‌ها**

مراکش از معدود کشورهای است که شما به عنوان یک ایرانی می‌توانید به‌ای سفر کنید و از خوردن غذاهایش لذت ببرید چون بیشتر رستوران‌هایش، غذای حلال دارند. معروف‌ترین غذای مراکشی که در همه رستوران‌های این کشور سرو می‌شود، «تجینه» است. چیزی شبیه دیزی خودمان که به جای ظرف سنگی در ظرف‌های سفالی در دار پخته و سرو می‌شود.

● **چای نعناع به یادماندنی‌ترین خاطره از این سفر**

چای نعناع یکی از بهترین یادگاری‌های کشور مراکش و طعم و مزه این چای و نحوه سرو کردنش در کافه‌ها، مغازه‌ها و رستوران‌ها هم از به یادماندنی‌ترین خاطرات این سفر است. چای مراکشی مخلوطی است از دمنوش چای سبز به همراه نعناع. به این صورت که ابتدا برگ‌های نعناع را در ته استکان‌های کمر باریک می‌گذارند و چای را که در قوری‌های مخصوص فلزی دم کرده‌اند رویش می‌ریزند. بسته به تمایل فرد برای شیرین شدن آن می‌توان از قند، نبات یا عسل استفاده کرد.

● **مقصود نه چندان مناسب برای وسواسی‌ها**

در بخش‌هایی از شهر مراکش فاضلاب خانه‌ها در خیابان‌روان است و بوی مشتمل‌کننده‌ای شام‌ر آزار می‌دهد. سرویس‌های بهداشتی برخلاف دیگر کشورهای مسلمان فاقد آب‌ست و حتی گاه در روشویی‌های عمومی صابون پیدا نمی‌شود. گوشت‌ها در بازار بدون یخچال از چنگ‌ها آویزانند و مغس‌ها در اطراف‌شان حسایی دلی از عذر می‌آورند. گاه برای خریدن آب میوه به‌ویژه آب نیشکر که یک نوشیدنی شیرین و مخصوص این کشور است، لیوان یک‌بار مصرف یا حتی لیوان تمیزی وجود ندارد.

کازابلانکا یک بندر سینمایی!

ZENDEGI-SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

دوشنبه ۲۱ آذر ۱۴۰۱
۱۷ جمادی الاول ۱۴۴۴ • ۱۲ دسامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۱۰۴

۳۳۲۴

مراکشی‌ها فوتبال را در کافه می‌بینند!

«منصور ضابطیان» از مشاهدات سفرش به مراکش، ویژگی‌های شخصیتی بارز مردم این کشور و عشق‌شان به فوتبال می‌گوید

مجید حسین زاده | روزنامه نگار

در چند روز اخیر بعد از موفقیت‌های تیم ملی مراکش در جام جهانی، مردم این کشور غرق در شادی هستند. به این بهانه سراغ «منصور ضابطیان» نویسنده کتاب «چای نعنا: سفر نامه و عکس‌های مراکش» رفتم تا از مشاهداتی که از این کشور و مردمش داشته برای‌مان بگوید.

● **مراکشی‌ها به شدت سرزنده و هیجانی هستند**

مجری سابق برنامه محبوب «ادیوهفت» درباره بارزترین ویژگی‌های شخصیتی مردم این کشور می‌گوید: «مردم مراکش، ریشه‌های تاریخی دارند و به شدت سرزنده هستند. مراکش دروازه آفریقا و نزدیک‌ترین کشور آفریقایی به اروپاست. من وقتی در کوچه پس‌کوچه‌های این کشور قدم می‌زدم، احساس خوشایندی با مردم آن منطقه داشتم چون از لحاظ فرهنگی خیلی شبیه مردم ما هستند. وقتی روابط انسانی را در آن کشور از نزدیک می‌بینید، متوجه می‌شوید که یک مهربانی قابل تحسینی را در برخوردشان بایکدیگر و خارجی‌ها رعایت می‌کنند. در عین حال، مثل ما که یک‌وقت‌هایی یک سری رفتارهای پر تنش را بین آدم‌هایی که از یکدیگر عصبانی شدند می‌بینیم، چنین صحنه‌هایی را در شهرهای مختلف مراکش دیدم. از این منظر، من یک کمی احساس نزدیکی می‌کردم بین خودم و مردم مراکش. مردم این کشور، هیجانی و پر شور هستند به‌خصوص وقتی که پای فوتبال در میان باشد.»

● **مراکشی‌ها خیلی پیگیر فوتبال و نتایج آن هستند**

مراکش به‌عنوان اولین تیم آفریقایی و عربی به نیمه‌نهایی جام جهانی رسیده است. «ضابطیان» درباره مشاهداتش از علاقه مردم این کشور به فوتبال می‌گوید: «تاجایی که یادم هست، مراکشی‌ها خیلی پیگیر فوتبال و نتایج آن هستند. برای تماشای فوتبال، همه‌شان باید در کافه‌ها جمع شوند چون علاقه زیادی دارند که بازی‌ها را دور هم ببینند. الان هم فیلم‌هایی که از مردم این کشور در چند روز اخیر پربازدید شده یا دوستان مراکشی‌ام برای من می‌فرستند، حاکی از تب بالای جام جهانی در بین مردم این کشور است. همه شهرهای مراکش پس از راهپایی به مرحله نیمه‌نهایی جام جهانی، غرق در شادی شده‌اند و مردم از همه گروه‌های سنی در جشن خیابانی حضور دارند.»

● **عشق به خانواده را در رفتار بازیکنان این کشور دیدید**

نویسنده کتاب «چای نعنا» درباره سبک زندگی مراکشی‌ها به نکته‌ای اشاره می‌کند که در جام جهانی، توجه‌ها را به خودش جلب کرد. او می‌گوید: «همان‌طور که گفتم، مراکشی‌ها از لحاظ رفتاری به ماحیلی نزدیک هستند. شما هم حتماً عشق به خانواده را در رفتار بازیکنان این کشور دیدید که تصاویرش در شبکه‌های اجتماعی پربازدید شد. مثلاً شما دیدید که در همین دوره، اشرف حکیمی بعد از صعود تاریخی‌شان دست مادرش را که در ورزشگاه بود، بوسید یا دروازه بان‌شان بعد از حذف پرتغال، قبل از پیوستن به جمع بازیکنان در رختکن، در زمین ایستاد و با پسرش که دلش توجه فوتبالی می‌خواست، وقت گذراند. طبیعتاً کشورهایی که مردم‌های ریشه‌داری دارند، اهل خانواده هستند و مراکشی‌ها هم به‌عنوان یک ملت قدیمی، این ویژگی را دارند.»

● **مراکشی‌ها، متنوع اما همدل و متحد هستند**

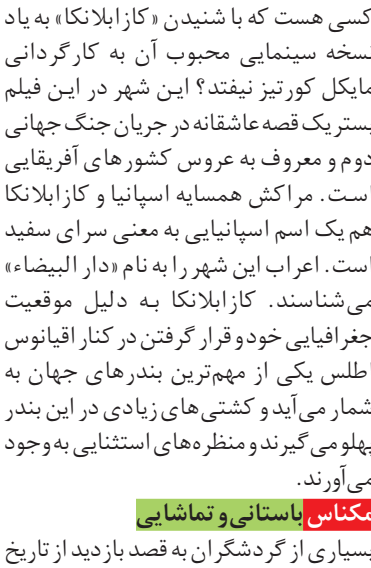
«مردم از لحاظ اجتماعی، دینی، سیاسی و... بسیار متنوع و با سلیقه‌های مختلف در این کشور به آرامی و در کنار هم زندگی می‌کنند، ضابطیان ادامه می‌دهد: «زمانی که من آن جا بودم، یک برهه خاص تاریخی یا در مواجهه با یک دور، متفاوتی از این کشور نبود که بتوانم درباره اتحادشان حرف بزنم اما هر فردی با هر اعتقادی، پوششی، دیدگاه سیاسی و... داشت زندگی‌اش را می‌کرد و ندیدم که کسی برای دیگران مزاحمت ایجاد کند.»

● **موفقیت مراکش نتیجه برنامهریزی درست است**

وی در پایان می‌گوید: «این روزها خوشحالم برای مراکش. نشان دادند که برنامهریزی درست حتی در کشوری که مرفه نیست، جواب می‌دهد و با تصمیم‌گیری در ست به چیزی که می‌خواستند، رسیدند. البته این اتفاق برای من، شخصاً ناراحت‌کننده هم هست که می‌بینیم کشوری که شبیه‌ماست تا این جای جام جهانی می‌رسد اما فوتبال ما باز پیچه‌برخی رفتارهای سیاسی، نگرنتن تصمیم‌های درست، برنامهریزی‌های غلط، رانت‌ها و... شد.»

روم باستان به شهر مکناس می‌روند. سایت تاریخی و باستانی «ولیلی» در ۳۳ کیلومتری این شهر قرار گرفته و یکی از کامل‌ترین سازه‌های روم باستان را در دل خود جای داده است. این سازه‌ها مشهورترین آثار به سبک رومی در مراکش است و در میان ساختمان‌های باستانی و معماری خاص مراکش، چهره جدیدی از این کشور را پیش رو می‌گذارد. منطقه تاریخی و لیلی‌روی یک تپه ساخته شده و قدمت آن به قرن سوم پیش از میلاد برمی‌گردد.

مکناس باستانی و تماشایی

بسیاری از گردشگران به قصد بازدید از تاریخ